Asiantuntijapuheenvuoro

Kerttu Tarjamo

Äitiyslaki-kansalaisaloitteen julkinen kuuleminen 16.2.2017 eduskunnan lakivaliokunnassa

Äitiyslain myötä lapsi ei jää juridisesti orvoksi jos hänet synnyttänyt vanhempi menehtyy vaan hänellä on toinen juridinen vanhempi turvanaan.

- Nykyinen lainsäädäntö luo tilanteita, jotka eivät ole kenenkään edun mukaisia. Ei lapsen, jolla ei ole oikeutta toiseen vanhempaansa, ei vanhemman, joka joutuu selvittämään suhdettaan lapseen jo muutenkin raskaalla hetkellä, eikä yhteiskunnan, jonka täytyy varmistaa, ettei lapsi jää ilman huoltajaa tai elatusta.
- Yhteiskunnassamme lasten etua vaalitaan mm. tukemalla vanhemmuutta monin eri keinoin. On nurinkurista, että osan vanhemmuuden tiellä on byrokraattisia hidasteita, jotka käytännössä asettavat lapsen turvattomaan tilanteeseen.

Äitiyslain myötä voidaan luopua turhasta ja raskaasta perheen sisäisestä adoptiosta selkeissä tilanteissa – säästyy työaikaa ja rahaa (yli 140 000 euroa vuodessa)

- Äitiyslaissa on kyse siitä prosessista, jonka kautta lapsen juridinen vanhemmuus todetaan. Nykyisin sisäisen adoption prosessi vaihtelee riippuen siitä, missä ihminen asuu ja mitkä ovat paikallisten viranomaisten valmiudet hoitaa sateenkaariperheiden asioita. Perheen sisäinen adoptio edellyttää kaikissa tapauksissa adoptioneuvontaa, jonka aikana saatetaan selvittää vanhempien suhdetta ja vanhemman ja lapsen välistä suhdetta. Joissain paikoissa tapaamisia voi olla useampia ja sisältää jopa kotikäynnin. Näin siis tilanteissa, joissa molemmat vanhemmat ovat yhdessä alusta alkaen halunneet ja saaneet lapsen ja hoivanneet lasta syntymästä alkaen. Pitkä byrokraattinen prosessi itsestään selvän asian toteamiseksi. Tällaisesta prosessista luopuminen vapauttaisi sosiaaliviranomaisten resursseja muuhun työhön.
- Sisäisen adoption, hedelmöityslain ja avioliittolain yhteydessä on jo todettu, että samaa sukupuolta olevien parien vanhemmuudelle ei ole yhteiskunnassamme minkäänlaisia esteitä, eikä seksuaalinen suuntautuminen vaikuta ihmisen kykyyn olla hyvä vanhempi. Nyt onkin kysymys siitä, miten vanhemmuus turvataan käytännössä, ilman että ihmisiä asetetaan eriarvoiseen asemaan heidän seksuaalisen suuntautumisen tai sukupuolen perusteella tai sen mukaan, minkälainen on syntyvän lapsen vanhempien parisuhde.

Äitiyslakia tarvitaan, koska pian voimaan astuva uusi avioliittolaki ei selkeytä millään lailla sateenkaariperheiden juridista asemaa

- Tasa-arvoinen avioliittolaki on merkittävä askel yhdenvertaisuuden tiellä. Avioliittolain muutos ei kuitenkaan juridisesti paranna sateenkaariperheiden asemaa. Tästä syystä tulee tarkastella perhelainsäädäntöä. Äitiyslaki ei yksistään riitä kaikkien epäkohtien ratkaisuun, mutta sillä voidaan nopealla ja helpolla tapaa selkeyttää osan sateenkaariperheiden tilannetta. Asiahan on jo valmisteltu ministeriössä.
- Nyt eduskunnalla on mahdollista purkaa tarpeettomia normeja, vahvistaa perheiden yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä edistää lapsen oikeuksia.